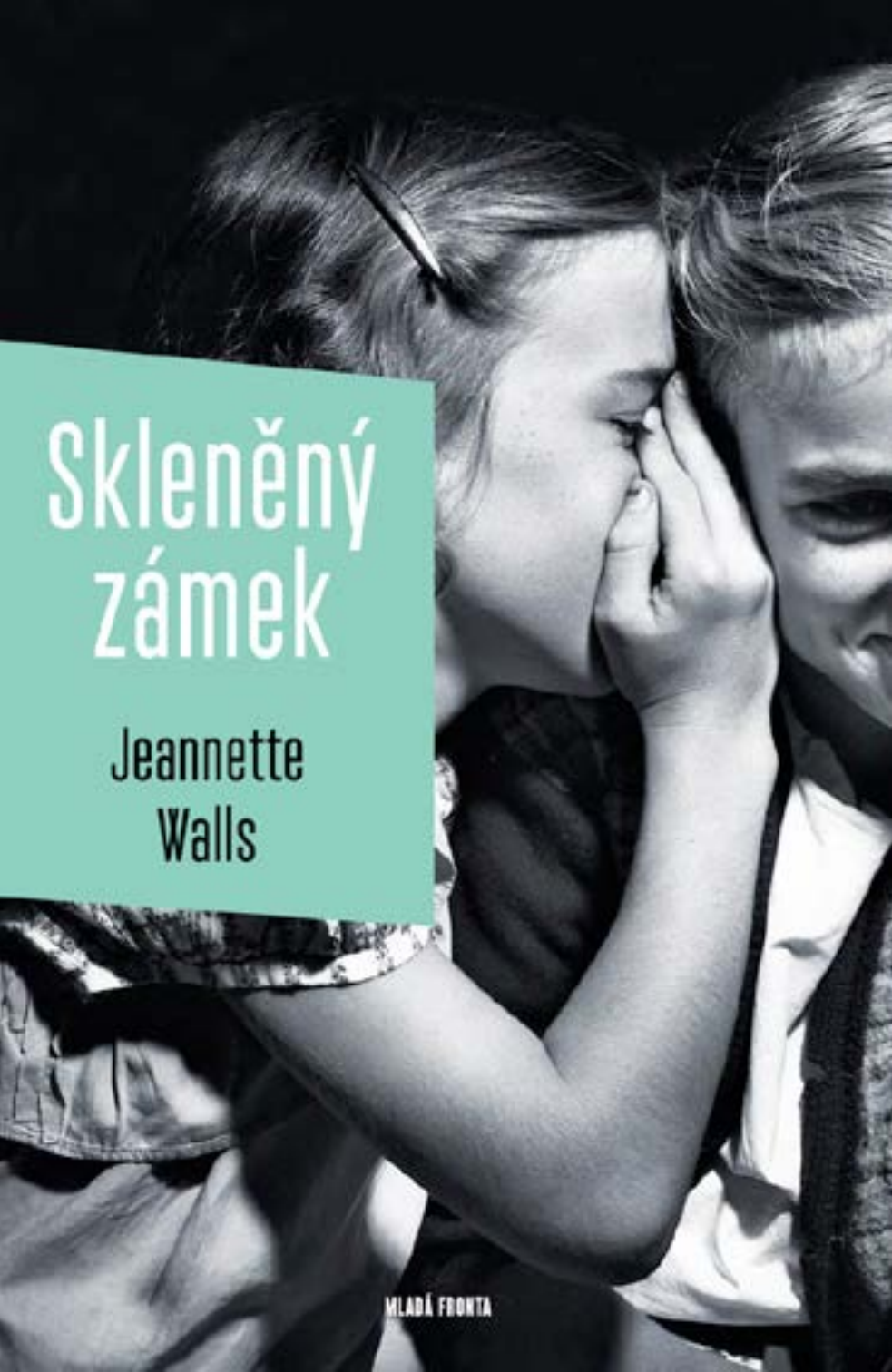

Skleněný zámek

Jeannette Walls

MLADÁ FRONTA

Skleněný zámek

Jeannette Walls

MLADÁ FRONTA

I.
Žena na ulici

Seděla jsem v taxíku a právě, když se mi hlavou honilo, zda nejsem pro dnešní večer přehnaně oblečená, zahlédla jsem mamku rázující po Dumpsteru. Bylo těsně po setmění. Pronikavý březnový vítr honil páru vystupující z kanálů a lidé pospíchali podél domů se zdviženými límci. Uvízla jsem v zácpě jen dva bloky od místa, kde se konal večírek.

Mamka stála pouhých pět metrů ode mě. Kolem ramen měla utaženou starou šálu, aby se chránila před jarním chladem, a přecházela od jednoho odpadkového koše k druhému, zatímco její pes, černobílý teriér, jí pobíhal kolem nohou. Její pohyby mi byly důvěrně známé – způsob, jakým předkláněla hlavu, pozdvižený horní ret, a zkoumala, co by ji mohlo mezi odpadky na Dumpsteru eventuálně zaujmout. Když jí padlo něco do oka, zablýskla se jí v očích dětská radost. Dlouhé prokvetlé vlasy měla staženy do pevného uzlu, všimla jsem si vpadlých očí, ale stejně jsem ji stále viděla takovou, jaká byla během mého dětství – jako labuť potápějící se pod útesy, jak malovala v poušti nebo četla nahlas Shakespeara. Lícní kosti měla stále pevné a silné. Ale pokožku měla vyschlou a zarudlou, nesoucí stopy všech letních i zimních období. Pro lidi, kteří ji míjeli, pravděpodobně vypadala jako kterýkoliv z tisíců bezdomovců žijících v New Yorku.

Od doby, co jsem mamku viděla, uběhly už měsíce a propadla jsem panice, zda mě neuvidí a neosloví někdo, kdo také míří na párty. Uvidí nás spolu, ona se představí, a tak odhalí mé tajemství.

Zabořila jsem se hlouběji do sedadla a požádala taxikáře, aby se obrátil a zavezl mě zpět domů na Park Avenue. Taxík zastavil před domem, vrátný mi otevřel dveře a liftboy zavezl na mé poschodí. Manžel jako obvykle dlouho pracoval a ticho bytu rušil jen klapot podpatků na dřevěné podlaze. Stále jsem byla rozklepaná z toho, že jsem viděla mamku, nečekaně mě míjející se spokojeným výrazem po Dumpsteru. Pustila jsem si nějakého Vivaldiho v naději, že mě hudba uklidní.

Rozhlédla jsem se po pokoji. Byl vyzdoben staletými bronzovými a stříbrnými vázami a starými knižními svazky vázanými v kůži, které jsem vyhledávala na bleším trhu. Na stěně visely zarámované mapy z georgiánského období, na zemi byly položeny perské koberce a stálo na ní mohutné kožené křeslo, do kterého jsem se vždy na konci dne ráda zabořila. Zkoušela jsem si zařídit byt podle svého, s atmosférou, ve které se dá žít. Ale nikdy jsem si jej neužila, aniž bych se strachem nepomyslela na mamku a tátu, jak se někde choulí u ohně. Bála jsem se o ně a současně jsem se cítila trapně, když jsem pomyslela na to, že zatímco já se zdobím perlami, oni se snaží zahřát a sehnat něco k jídlu.

Co jsem mohla dělat? Snažila jsem se jim nesčetněkrát pomoct, ale táta trval na tom, že nic nepotřebuje, a mamka se vždy zajímala jen o nějakou hloupost, jako byl například rozprašovač parfému nebo členství v klubu zdravého života. Tvrdili, že žijí způsobem, který jim vyhovuje.

Když jsem se v autě zanořila hlouběji do sedadla, aby mě mamka neviděla, nenáviděla jsem nejen sebe, ale i všechny ty starožitnosti, šaty a celý svůj byt. Musela jsem něco udělat, a tak jsem zavolala mamčině přítelkyni a zanechala vzkaz. To byl systém, jak jsme udržovaly vzájemný vztah. Mamce vždy trvalo několik dnů,

než se ozvala, a její hlas zněl pokaždé vesele a nenuceně. Navrhla jsem společný oběd následující den. Zvala jsem ji domů, ale ona dávala přednost restauraci. Ráda chodila jíst ven, proto jsme se dohodly na její oblíbené čínské restauraci.

Když jsem vešla, mamka už seděla u stolu a studovala menu. Snažila se dát do pořádku. Měla na sobě volný šedivý svetr a pánské černé kožené boty. Umyla si obličej, ale krk a skráně měla stejně zašpiněné.

S nadšením vyskočila, když mě uviděla. „Moje sladká dcerka!" vykřikla hlasitě. Políbila jsem ji na tvář. Mamka shrnula ze stolu všechny plastové obaly se sójovou a kachní omáčkou a ostrou hořčicí do své kabelky. Podobně vyprázdnila i dřevěné misky se sušenými nudlemi. „Něco k zakousnutí na později," vysvětlila.

Objednaly jsme si jídlo. Mamka si vybrala „mořskou rozkoš". „Víš, že plody moře miluji."

Začala mluvit o Picassovi. Viděla retrospektivu jeho díla a rozhodla se ji obšírně komentovat. Prohlásila, že všechna kubistická díla byla vytvořena jen pro efekt. Ve skutečnosti po svém růžovém období již nic pořádného neudělal.

„Mám o tebe starost," přerušila jsem ji. „Řekni, co bych pro tebe mohla udělat."

Úsměv jí zmizel z tváře: „Co myslíš, že bys pro mě mohla udělat?"

„Nejsem bohatá," vysvětlovala jsem. „Ale nějaké peníze mám. Řekni mi, co bys potřebovala."

Na chvíli se zamyslela. „Nejspíš elektrolytickou léčbu!"

„Mluv vážně."

„Myslím to vážně. Když žena dobře vypadá, tak se také dobře cítí."

„Ale jdi, mamko," cítila jsem, jak se mi napínají svaly na ramenou, což se při našich rozmluvách stávalo neustále. „Mluvím o něčem, co může změnit tvůj způsob života, zlepšit ho."

„Ty chceš změnit můj život?" zasmála se mamka. „Já jsem v pohodě. To ty potřebuješ pomoct. Všechny tvé hodnoty jsou falešné."

„Mamko, viděla jsem tě před několika dny, jak ses prohrabávala v koších v East Village."

„No, lidi jsou v této zemi dost marnotratní. Tak recykluju." Vzala si trochu své „mořské rozkoše". „Proč jsi na mě nezavolala?"

„Styděla jsem se, mami. Schovala jsem se."

Mamka na mě namířila jídelní hůlkou: „Vidíš?" řekla důrazně. „To je ono. Přesně to, co říkám. Dost snadno tě něco rozhodí. Tvůj otec a já jsme, co jsme. Akceptuj to."

„Co mám tedy říct o svých rodičích?"

„Říkej prostě pravdu. To je nejjednodušší."

II.

Poušť

Hořela jsem! Moje nejstarší vzpomínka. Byly mi tři a žili jsme v karavanu na jihu Arizony, ve městě, jehož jméno jsem si nikdy nezapamatovala. Stála jsem na židli proti kamnům, oblečená do růžových šatiček, jež mi koupila babička. Růžová byla moje oblíbená barva. Sukénka trochu trčela jako krinolína. Ráda jsem se otáčela před zrcadlem a představovala si, že vypadám jako baletka. Ale teď jsem si je oblékla, když jsem ohřívala klobásky. Pozorovala jsem je ve světle paprsků slunce pozdního léta, které pronikalo do kuchyně malým oknem, jak bobtnají ve vařící vodě.

Slyšela jsem mamku, jak si v sousedním pokojíku zpívá a pracuje na jedné ze svých maleb. Juju, náš černý podvraťák, mě pozoroval. Napíchla jsem jednu klobásku na vidličku a nabídla mu ji. Byla horká, proto ji Juju jen olízl. Snažila jsem se mu ji dál vnutit, když jsem ucítila závan horka na pravém boku. Otočila jsem se, abych viděla, co se děje, a spatřila jsem sukýnku v plamenech. Zkoprnělá strachem jsem pozorovala, jak plameny užírají sukni a šplhají vzhůru k pasu. Pak vyšlehly až k mému obličeji.

Zaječela jsem. Cítila jsem spáleninu a hroznou bolest, když mi oheň ožehl obočí a vlasy. Juju začal štěkat. Opět jsem vykřikla.

Mamka vběhla do místnosti.

„Mami, pomoz mi!“ křičela jsem. Pořád jsem stála na židli, pak jsem odhodila vidličku, na které byla stále napíchnutá klobáska.

Mamka vyběhla a vrátila se s vojenskou přikrývkou, kterou jsem nenáviděla, protože vlna škrábala. Obalila mě do ní, aby uhasila plameny. Táta montoval něco na autě, tak mamka popadla mě a mladšího bratra Briana a běžela k vedlejšímu karavanu. Žena, která v něm bydlela, právě věšela prádlo na šnůru. V ústech měla kolíčky. Mamka normálním klidným hlasem vysvětlila, co se stalo, a požádala ji, jestli by mne nemohla odvést do nemocnice. Žena odhodila prádlo na špinavou zem a beze slova spěchala pro auto.

Když jsme přijeli do nemocnice, sestry mě uložily na nosítka. Mluvily spolu potichu, opatrně se snažily nůžkami odstřihnout zbytky růžových šatů, přilepených na kůži.

Pak mě zvedly a položily na velkou plochou kovovou postel naplněnou ledovými kostkami a pokryly mi tělo ledem. Bělovlasý doktor s brýlemi s černými obroučkami vyvedl mámu z pokoje. Když vyšli, slyšela jsem, jak jí něco říká vážným hlasem. Sestry stály opodál a neustále mě pozorovaly. Řekla bych, že jsem způsobila dost velký poprask, a proto jsem byla zticha. Jedna z nich mě vzala za ruku a ujišťovala mě, že všechno bude v pořádku.

„Já vím," špitla jsem, „ale když nebudu v pořádku, bude to taky oukej."

Sestra mi stiskla ruku a zakousla se do dolního rtu.

Pokoj byl malý a bílý, s rozzářenými světly a bílými skříňkami. Zadívala jsem se na tenké řádky skvrn na stropních panelech. Kostky ledu pokrývající břicho a hrudník jsem měla až na tvářích. Koutkem oka jsem zahlédla malou zašpiněnou ruku vzdálenou několik centimetrů od mé tváře, jak mi sundává kousky ledu. Slyšela jsem tichý praskot. Podívala jsem se dolů. Byl to Brian křoupající led.

Doktoři prohlásili, že je zázrak, že jsem ještě naživu. Odřízli několik pruhů kůže z horních částí stehen a přiložili je k nejvíc popáleným partiím břicha, boků a prsou. Říkali tomu kožní transplantace. Když skončili, celou pravou stranu mi zabandážovali.

„Koukněte se, jsem napůl mumie," utrousila jsem k jedné ze sester. Zasmála se a zavěsila mi pravé rameno na čelo postele, takže jsem se nemohla pohnout.

Sestry i lékař se mě začali vyptávat, jak jsem mohla chytit? Ubližují ti rodiče? Jak jsi přišla k těm všem modřinám a řezným ranám? Mí rodiče mi nikdy neubližují, odpověděla jsem. Modřiny a škrábance jsou z her venku a chytla jsem, když jsem ohřívala klobásky. Vyptávali se, jak to, že jsem je připravovala sama, když mi jsou teprve tři roky. Je to přece jednoduché, dáte klobásky do horké vody a vaříte. Nejde o žádný složitý recept, na který byste už museli mít věk. Hrnec byl pro mne moc těžký, abych ho plný vody dostala na kamna. Proto jsem jej postavila na kamna prázdný, stoupla si na židli a pak jsem do něj sklenicí nalévala vodu. Opakovala jsem to tak dlouho, dokud jí tam nebylo dost. Pak jsem čekala, až voda začne vařit a vhodila do ní klobásy. „Máma říká, že jsem na svůj věk dost vyzrálá," vysvětlovala jsem jim, „a tak mě nechala často vařit."

Obě sestry se na sebe podívaly a pak jedna z nich něco zapsala na kartu. Zeptala jsem se, jestli jsem udělala něco špatně. Nic, řekly, nic.

Vždy po několika dnech mi sestry vyměnily obvazy. Když je odkládaly stranou a zavinovaly, byly zakrvavené, pokryté žlutými fleky a kousky spálené kůže. Potom přikládaly na spáleniny nové obvazy. V noci jsem mohla hýbat levou rukou a dotýkat se neobvázané kůže, pokryté hrubými strupy. Sestry mi říkaly, abych to nedělala, ale já jsem nemohla odolat, abych nezkusila, kolik z nich můžu odloupnout. Jednou jsem slyšela, jak si sestry povídaly lítostivými hlasy.

Nemocnice byla čistá a světlá. Vše bylo bílé – stěny, prostěradla i sesterské stejnokroje – nebo také stříbrné – postele, tácy a lékařské nástroje. Každý hovořil laskavým, uklidňujícím hlasem. Vládlo zde takové ticho, že bylo možné slyšet, jak gumové boty sester kloužou po chodbách. Nebyla jsem na ticho a klid zvyklá, ale líbilo se mi to.

Také se mi líbilo, že jsem měla svůj vlastní pokoj, zatímco v karavanu jsme se museli dělit o místnůstku s bratrem a sestrou. Pokoj měl dokonce i vlastní televizi, připevněnou na stěně. My jsme televizi neměli, proto jsem se na ni dívala skoro pořád. Mými nejoblíbenějšími pořady byly Red Buttons a Luciole Ball.

Sestry i doktor se mě vždy ptali, jak se cítím a zda něco nepotřebuju. Sestřičky mi také přinášely třikrát denně chutné jídlo s ovocným koktejlem nebo s dezertem Jell-O a vyměňovaly prostěradlo, i když ještě vypadalo čistě. Někdy jsem jim četla a ony říkaly, že jsem moc šikovná a umím číst, jako kdyby mi bylo šest.

Jednoho dne sestřička s vlnitými světlými vlasy a modře namalovanýma očima něco žvýkala. Zeptala jsem se, co to je, a ona mi řekla, že žvýkačka. Nikdy jsem o ní neslyšela, tak vyběhla a přinesla celý balíček. Vybalila jsem jeden plátek z bílého obalu se stříbrnou fólií a prohlížela si navoněný bezbarvý kousek gumy. Když jsem jej strčila do pusy, zarazila mě jeho výrazná sladkost. „Opravdu dobré," ocenila jsem žvýkačku.

„Žvýkej, ale nepolykej," upozornila mě sestřička s úsměvem. Upřímně se začala smát a přivedla ještě další kolegyně, aby mě viděly, jak poprvé ochutnávám žvýkačku. Když mi přinesla oběd, přikázala mi, abych přežvýkaný kousek vyhodila, ale abych si z toho nic nedělala, protože po jídle si můžu vzít další. Když jsem spotřebovala celý balíček, tak přinesla nový. Taková byla nemocnice. Nikdy nemusíte mít strach, že nebudete mít co jíst nebo vám dokonce bude chybět žvýkačka. V nemocnici bych mohla být šťastná navždy.

„Chybím vám?" zeptala jsem se své starší sestry Lori během její návštěvy.

„Ani ne," odpověděla. „Pořád se něco děje."

„Co například?"

„Normální věci."

„Lori tě možná nepostrádá, zlatíčko, ale já určitě ano," ozval se táta. „Už nesmíš být dál v tomhle antiseptickém obalu."

Sedl si ke mně na postel a začal mi vyprávět historku, jak Lori kousl jedovatý škorpión. Už jsem ji slyšela desetkrát, ale ráda jsem poslouchala, jak ji táta vyprávěl. Mamka s taťkou byli pátrat v poušti, když Lori, tehdy čtyřletá, překračovala skalku a škorpión skrytý za kameny ji kousl do lýtka. Dostala křeče a její tělo začalo tuhnout a polévat potem. Táta nemocnicím nevěřil, tak ji odvezl k Navahům, jejichž léčitel, který rozřízl zranění, z něhož vytekl tmavě hnědý hnis, pronesl nějaké zaříkání a za pár dní byla Lori opět v pořádku. „Tvoje matka tě měla odvézt k šamanovi, když ses spálila," řekl táta, „ne k těmhle zatraceným lékařským šarlatánům."

Když přišel příště na návštěvu Brian, měl převázanou hlavu špinavým bílým obvazem se zaschlými krvavými fleky. Mamka mi vysvětlila, že spadl z gauče a udeřil se hlavou o zem, ale s tátou se rozhodli, že do nemocnice jej neodvezou.

„Všude byla krev," líčila mamka, „ale jedno dítě v nemocnici je až příliš."

„Kromě toho," s úsměvem dodal táta, „Brianova hlava je tak tvrdá, že spíš utrpěla podlaha."

Brianovi to přišlo zábavné, a tak se jen smál a smál.

Mamka mi pak řekla, že na pouti hodili mé jméno do tomboly a já vyhrála let helikoptérou. Byla jsem nadšená, ještě nikdy jsem helikoptérou ani letadlem neletěla.

„Kdy poletím?" zeptala jsem se.

„Už jsme letěli," odpověděla mamka. „Byla to legrace."

Potom začal táta hučet do doktora. Začalo to tím, že už nemám nosit žádné obvazy. „Popáleniny potřebují dýchat," vysvětloval lékaři.

Ten oponoval, že obvazy chrání před infekcí. Táta se na doktora utrhl: „K čertu s infekcí." Pak dodal, že kvůli němu budu po zbytek života zohavená. Pomyslela jsem si, že přece nejsem jediná, která chodí po světě zjizvená.

Táta sevřel pěst a napřáhl ji proti doktorovi, jako by ho chtěl udeřit. Doktor zvedl ruce na obranu a ustoupil. Dříve než mohlo

k čemukoliv dojít, objevil se uniformovaný strážný a vyzval mámu, tátu, Lori i Briana, aby opustili budovu.

Když odešli, sestřička se mě zeptala, jestli bylo všechno v pořádku. „Jasně," odpověděla jsem. Vysvětlila jsem jí, že se nebojím, že budu mít na těle pitomé staré jizvy. To je dobře, řekla, protože viděla, že mě trápí něco zcela jiného.

Za několik dní mě mamka s tátou odvezli domů a já zase ohřívala klobásky. Byla jsem hladová, mamka zase malovala a nikdo další nebyl poblíž, aby mi je připravil.

„To ti udělá dobře," konstatovala mamka, když mě viděla u kamen. „Správně, že ses znova vyhoupla do sedla. Nemůže tě přece vylekat něco tak obyčejného, jako je oheň."

Opravdu ne. Naopak jsem jím byla fascinovaná. Táta si taky myslel, že je dobré postavit se nepříteli tváří v tvář, a aby mě povzbudil, ukazoval mi, jak vložit prst nad zapálenou svíčku. Zkoušela jsem to znovu a znovu, vždy jsem prst přiblížila o kousíček blíže k plamínku a pozorovala, jak se noří do jeho středu. Dělala jsem, co prst vydrží, aniž by se spálil. Také jsem pozorovala větší ohně. Vždy, když sousedé zapálili odpadky, běhala jsem kolem a dívala se, jak plameny pohlcují smetí. Přibližovala jsem se centimetr po centimetru, až jsem na obličeji cítila žár. Když se stával nesnesitelným, tak jsem trochu couvla, abych jej vydržela.

Sousedka, která mě odvezla do nemocnice, byla překvapená, že neutíkám před každým ohněm, který zahlédnu. „Co k čertu dělá?" Táta nasadil pyšný výraz. „Už je schopná s ohněm bojovat a jednou nad ním zvítězí."

Začala jsem tátovi krást zápalky. Běžela jsem za karavan a tam je zapalovala. Líbil se mi ten zvuk, když zápalka drhla o hnědý pásek na krabičce a z červené hlavičky s praskotem vyskočil syčivý plamínek. Cítila jsem jeho teplo na konečcích prstů a vítězoslav-

ně jsem hořící zápalku pozdvihla. Zapalovala jsem papíry i malé hromádky odpadků a zadržovala dech, když se zdálo, že se ohýnek již vymyká kontrole. Potom jsem plameny zadusila a křičela věty, které jsem znala od táty: „Zasraný smetí, ty čubčí synu, nebo ty kuřačko čuráků!“

Jednou jsem si vyšla ven se svou oblíbenou hračkou. Byla to jen plastová, asi šest palců vysoká figurka tulačky Tinkerbell z pohádek Peter Pana, s plavými vlásky svázanými do copu, s rukama opřenýma o boky v sebevědomém postoji, který jsem obdivovala. Zapálila jsem jednu sirku a přiblížila ji k obličeji Tinkerbell, abych jí předvedla, jak voní. V odlesku plamínku vypadala ještě krásnější. Zapálila jsem ještě jednu sirku a přiblížila ji ještě více k tulaččině obličeji. Najednou se její oči jakoby strachem rozšířily. Ke svému zděšení jsem uviděla, jak se jí začíná rozpouštět obličej. Odtáhla jsem zápalku, ale bylo pozdě. Její perfektní nosánek zcela zmizel a drzé rudé rty nahradil zkřivený zčernalý úsměv. Snažila jsem se její tvary uvést do původní podoby, ale tím jsem ji poškodila ještě víc. Téměř okamžitě se její obličej změnil na chladný škleb. Obvázala jsem jej. Přála jsem si, abych mohla na Tinkerbell provést transplantaci kůže, ale to by znamenalo, že bych ji musela rozstříhat. A tak i přesto, že se jí obličej roztekl, zůstala mojí oblíbenou hračkou.

O NĚKOLIK MĚSÍCŮ POZDĚJI přišel táta o půlnoci domů a vyhnal celou rodinu z postelí. „Je na čase sbalit saky paky a zmizet z týhle zkurvený díry,“ řval.

Měli jsme patnáct minut na to, abychom sbalili to nejnutnější a nacpali to do auta.

„Všechno v pořádku, táto?“ zeptala jsem se. „Máme někoho v zádech?“

„Nestarej se,“ odpověděl táta. „Nech to na mně. Copak se o vás neumím vždycky postarat?“

„Jistě, že jo," přitakala jsem.

„To je moje holka!" objal mě táta a pak vyštěkl, abychom si pospíšili. Sám si vzal jen to nejnutnější – velkou černou litinovou pánev a pečicí hrnec, několik tenkých vojenských talířů, pár nožů, pistoli a maminčinu soupravu na lukostřelbu. Všechno nacpal do kufru Modré husy (Mercedes K). Prohlásil, že nemůžeme vzít víc, protože musíme přežít. Máma běhala po dvoře a při svitu měsíce kopala jámy a hledala peníze ukryté v zavařovačkách. Zapomněla, kam je zakopala.

Asi za hodinku jsme konečně přivázali mamčiny obrazy na střechu, nacpali kufr a zbylé věci uložili na zadní sedadla a na podlahu vozu. Táta vedl Modrou husu temnotou velmi pomalu, aby nevzbudil nikoho v osadě karavanů, jak to uměl, když chtěl zmizet beze stop. Jen bručel, že nechápe, proč nám trvalo tak dlouho, než jsme spakovali potřebné a uvelebili své zadky na sedadlech automobilu.

„Táto," zvolala jsem. „Zapomněla jsem svou Tinkerbell!"

„Tinkerbell si ví rady sama," odpověděl. „Je jako moje statečná holčička. Ty jsi přece statečná a připravená na každé dobrodružství, nebo ne?"

„To jo," přitakala jsem. Doufala jsem, že ať Tinkerbell najde kdokoliv, bude ji mít přes tu její znetvořenou tvář rád. Pro uklidnění jsem vzala do náruče Quijota, našeho šedobílého kocoura, kterému chybělo jedno ucho, ale ten vrčel a škrábal mě do tváře. „Tiše, Quijote!" snažila jsem ho uklidnit.

„Kočky nerady cestují," vysvětlovala mamka.

Nikdo, kdo nerad cestuje, není zván k našemu dobrodružství, prohlásil táta. Zastavil, chytil Quijota za kůži na krku a vyhodil ven z okna. Kocour se žalostným zamňoukáním žuchnul na zem. Táta přidal plyn a mně vyhrkly slzy z očí.

„Nebuď sentimentální," obrátila se ke mně mamka. Vysvětlila mi, že můžu kdykoliv mít další zvíře a Quijote se odteď stal divokou kočkou, což je mnohem zábavnější, než být jen domácí. Brian se bál, že by táta mohl vyhodit také Juju, a tak se ho snažil uklidnit.

Aby nás mamka rozptýlila, začala zpívat *Don't Fence Me In* a *This Land is Your Land* a táta zapěl strhujícím způsobem *Old Man River* a jeho oblíbenou *Swing low, Sweet Chariot*. Za chvíli jsem na Quijota i Tinkerbell zapomněla, stejně jako na přátele, které jsem zanechala v karavanové osadě. Táta začal líčit, jakým skvělým zážitkům jedeme vstříc a jak zbohatneme, až dorazíme na nové místo, kde se usadíme.

„Kam vlastně jedem, táto?" zeptala jsem se.

„Tam, kam dojedeme," odpověděl.

Později v noci táta zastavil uprostřed pouště a spali jsme pod hvězdami. Neměli jsme polštáře, ale táta nám vysvětlil, že to byla součást jeho plánu. Je to zdravé pro držení těla. Indiáni také nepoužívají polštáře, dodal, a podívejte, jak rovně se nosí. Měli jsme naše škrábavé vojenské deky, tak jsme je rozložili, lehli si na ně a pozorovali shluky hvězd. Řekla jsem Lori, jaké máme štěstí, že můžeme spát pod širým nebem jako indiáni.

„Můžeme takhle žít navždy," dodala jsem.

„Myslím, že asi budeme," konstatovala.

Vždycky jsme utíkali, nejčastěji uprostřed noci. Občas jsem zaslechla, jak mamka a táta diskutují o lidech, kteří po nás šli. Táta je nazýval grázly, upíry a gestapem. Občas naznačoval záhadné tahy, které prováděli pracovníci Standard Oilu, když se pokoušeli ukrást texaskou půdu, kterou vlastnila mamčina rodina. Zmiňoval se o agentech FBI, kteří ho pronásledovali kvůli nějaké temné epizodě, o níž nikdy nehovořil, protože nás nechtěl uvést do nebezpečí.

Táta byl tak přesvědčen, že jsou nám na stopě federální vyšetřovatelé, že dokonce kouřil cigarety bez filtru ze špatného konce. Tak, jak nám vysvětloval, shořela značka cigaret a lidé, kteří

po něm prohlíželi popelník, našli jen bezejmenné špačky místo pallmallek, které kouřil, a proto ho nemohli vypátrat. Mamka naopak tvrdila, že FBI nejde ve skutečnosti po tátovi; pro něj ale bylo mnohem zajímavější mít na za sebou FBI než daňové výběrčí.

Pohybovali jsme jako nomádi. Pobývali jsme v zakouřených hornických městech v Nevadě, Arizoně a Kalifornii. Nebylo tam zpravidla nic jiného než shluk zapadlých domků, benzinka, drogerie a jeden nebo dva bary. Nesly jména jako Jehla, Moucha, Koláč, nebo jen Proč a nikdy nebyly v blízkosti míst, jako jsou Superstition Mountains, vyschlého solného jezera nebo Old Woman Mountains. Čím víc poničené a zdemolované město jsme objevili, tím byli táta s mamkou spokojenější.

Táta chtěl sehnat práci jako elektrikář nebo inženýr v nějakém dole, kde se těžil sádrovec či měď. Mamka říkala, že táta si může mlít pantem, jak chce, snít o práci, kterou nikdy neměl, a o vzdělání, kterého nikdy nedosáhl. Mohl získat spoustu míst, ale nikdy tam nevydržel dlouho. Někdy si vydělával peníze hazardem, jindy příležitostnými pracemi. Když ho to znudilo nebo ho vyhodili a nezaplacené účty se příliš nakupily, či když opravář elektrického vedení zjistil, že náš karavan je napojen přímo na rozvodné sloupy – nebo když byla nablízku FBI – rychle jsme se uprostřed noci spakovali a zmizeli a jeli, dokud mamka s tátou nenašli další malé městečko, které jim padlo do očí. Pak jsme jej objížděli a hledali domy, které měly před vchodem tabuli nabízející pronájem.

Občas jsme se zastavili i u babičky Smithové, maminky mé mamky, která žila ve velkém bílém domě v Phoenixu. Babička Smithová byla západní Texasankou a zbožňovala tanec a koně. Bylo o ní známo, že vlastnila nejdivočejšího mustanga a také pomohla dědečkovi vybudovat ranč v blízkosti Fish Creek Canyon v Arizoně, západně od Bullhead City, nedaleko Grand Canyonu. Já jsem babičku Smithovou zbožňovala. Ale po nějakém čase se s tátou vždy dostali do divoké hádky. Mohlo to být třeba kvůli tomu, že mamka naznačila, že nemáme prachy. K tomu babička poznamenala, že je to kvůli tátově lenosti. Táta utrousil něco

o sobecké staré babizně, co má peněz, že neví co s nimi, což rychle vyústilo do vzájemné prudké hádky.

„Ty nacucaná kousavá blecho," křičela babička.

„Zatracená zrůdná babo!" vrátil táta urážku.

„Ty zatracený, ubohý, nařvaný bastarde!"

„Vyschlá ‚vykastrovaná' vilná děvko!"

Táta měl vybroušenější slovník, ale babička Smithová ho mohla trumfnout: byla na domácí půdě. Přišla chvíle, kdy už toho táta měl dost a přikázal nám, abychom šli do auta. Babička rozrušeně křičela na mámu, ať nedovolí, aby ji ta koňská prdel připravila o vnoučata. Mamka jen pokrčila rameny a prohlásila, že s tím nemůže nic dělat, šlo přece o jejího manžela. A tak jsme vyrazili dál do pouště hledat další dům k pronájmu v dalším zapadlém hornickém městečku.

Někteří lidé žili v takových městečkách už roky. Jiní neměli střechu nad hlavou a stejně jako my jen popojížděli. Byli to buď hazardní hráči, bývalí trestanci nebo váleční veteráni. Nebo ty, které mamka nazývala ztracenými ženštinami. Potkali jste zde staré prospektory, jejichž tváře byly svraštělé a zahnědlé jako sušená jablka od slunce. Jejich děti byly shrbené, se zatvrdlými mozoly na rukách i nohách. Přátelili jsme se s nimi, ale nikdy se z nás opravdoví kamarádi nestali, protože jsme věděli, že zase se brzy posuneme dál.

Mohli jsme chodit i do školy, ale ne pokaždé. Nejvíc jsme se naučili s mámou a tátou. S tátou tak neobyčejně důležité a užitečné věci, jako například vyťukat morseovku nebo že nikdy nesmíme jíst játra ledního medvěda, protože přebytek vitaminu A by nás zabil. Ukazoval nám, jak zamířit a vystřelit z jeho pistole, jak střílet z mamčina luku a jak vrhnout nůž, aby se zabodl přímo do středu terče s dostatečným zvukovým efektem. Když mi byly čtyři, už jsem uměla s tátovou pistolí, šestiranným revolverem, docela slušně zacházet a strefit se do pěti ze šesti lahví od piva na vzdálenost třiceti kroků. Svírala jsem revolver oběma rukama a mířila na plechovku a pomalu jsem stiskla spoušť, dokud se neozvala

hlasitá rána, pistole poskočila a láhev se roztříštila. Byla to zábava. Táta podotkl, že se bude moje čarostřelectví hodit, až se objeví federální poldové a obklíčí nás.

Mamka vyrostla v poušti. Milovala suché, spalující horko, kdy obloha při západu ohnivě zářila a ovládla prázdnotu a strnulost otevřených ploch, které kdysi byly dnem oceánu. Mnoho lidí mělo se životem v poušti problémy, ale mamka v ní ožívala. Věděla, jak si poradit s prázdnotou. Věděla, které rostliny jsou jedlé a které jedovaté. Byla schopná najít vodu, kde ji nikdo nehledal, a věděla, jak vystačit s jejím málem, když to bylo nutné. Učila nás, jak se čistě umýt jen s hrnkem vody. Také říkala, že je dobré ji pít nevyčištěnou, dokonce i špinavou stejně jako zvířata. Chlorovaná městská voda byla dobrá pro rozmazlence, stejně jako zubní kartáček. Před ulehnutím jsme si vzali trochu jedlé sody do dlaně jedné ruky, promíchali jsme ji v peroxidu a pak si prsty čistili zuby vzniklou šumivou pastou.

Já jsem poušť také milovala. Když slunce vystoupilo vysoko na oblohu, písek byl tak horký, že jste si mohli spálit nohy, pokud jste byly děti zvyklé na boty. My jsme pořád chodili naboso, takže kůži na chodidlech jsme měli drsnou a silnou jako kravská kůže. Chytali jsme škorpióny, hady i rohaté ropuchy. Také jsme pátrali po zlatu a když jsme ho nemohli najít, spokojili jsme se s drahými kameny jako tyrkys nebo granáty. Při západu se výrazně ochladilo a začali se rojit moskyti, jejichž hejna byla tak mohutná, až vzduch potemněl, a v noci byla taková zima, že jsme potřebovali pokrývky.

Na poušti také řádily prudké pískové bouře. Někdy udeřily bez varování, jindy jste věděli, že přijdou podle typických prašných sloupců ve tvaru vířících dervišů. Když vítr začal bičovat písek, viděli jste sotva na metr před sebe. Pokud jste se nestačili včas schovat do baráku nebo do auta, museli jste si sednout na bobek, zavřít oči, sevřít pevně rty a zakrýt uši a obličej rukama, dokud bouře nepřešla. Jinak jste měli všechny otvory zanesené pískem. Mohl vás zasáhnout také velký laskavec, ale byl příliš lehký a měk-

ký, než aby vás mohl poranit. Když ale byla bouře opravdu mimořádně silná, mohla vás srazit a kutálet podobně jako laskavec.

Když konečně přišel déšť, obloha ztmavla a vzduch ztěžknul. Dešťové kapky velikosti dětských kuliček bombardovaly zem. Někteří rodiče se báli, že do jejich dětí může uhodit blesk, ale mamka s tátou nikdy. Dovolovali nám, abychom vyběhli a dováděli v teplé, hustě padající vodě. Stříkali jsme na sebe, zpívali a tancovali. Klikaté blesky, doprovázené duněním hromů, bičovaly zem z nízko zavěšených mraků. Radostně jsme vykřikovali, když se objevil obzvlášť oslnivý blesk, stejně jako bychom pozorovali ohňostroj. Když bouře skončila, táta nás zavedl k *arroyos* (španělsky potok) a my pozorovali, jak se jimi prudce valí voda. Příští den *saguaros* (kaktusy) a pichlavé opuncie do sebe nasály tolik vody, kolik jen šlo, protože věděly, že další déšť může přijít bůhví kdy.

Byli jsme jako ty kaktusy. Občas jsme je jedli a vždy jsme si poškrábali krky. Jednou, to jsme právě sídlili v Nevadě, vykolejil nákladní vlak, z něhož se vysypalo plno žlutých melounů. Nikdy předtím jsem je nejedla, ale táta jich domů přinesl spoustu. Tak jsme měli melouny čerstvé, dušené, a dokonce smažené. V Kalifornii zase vstoupili sběrači hroznů do stávky. Majitelé plantáží jim platili niklák za libru. Projížděli jsme stovky mil podél vinic, kde rostly hrozny větší než má hlava. Naplnili jsme auto zelenými hrozny. Nejen kufr, ale také zahrádku na střeše a táta nám je ještě naložil do klína tak vysoko, že jsme přes ně neviděli. Týdny jsme pak jedli zelené hrozny k snídani, obědu i k večeři.

Všechno tohle přejíždění z místa na místo bylo jen dočasné, vysvětloval táta. Měl plán. Chtěl najít zlato.

Každý tvrdil, že táta je geniální. Dokázal postavit nebo spravit všechno. Jednou se sousedovi porouchal televizor. Táta odkryl zadní stěnu a makaróny zaizoloval dráty, které se navzájem dotýkaly. Soused to nedokázal pochopit. Všude, kudy chodil, vyprávěl, k čemu táta umí využít nudle. Táta byl expert na matematiku,

fyziku a elektrotechniku. Četl knihy o logaritmických výpočtech. Miloval to, co nazýval poezií a rytmusem matematiky. Vysvětloval nám, jakou magickou vlastnost má každé číslo a jak dokáže odkrýt tajemství vesmíru. Ale hlavním tátovým zájmem byla energie: tepelná, nukleární, solární, elektrická i ta, kterou dodává vítr. Tvrdil, že existuje takové množství ještě neodkrytých zdrojů energie, že je směšné spalovat veškerá fosilní paliva.

Táta také vynalézal. Nejdůležitějším vynálezem bylo komplikované zařízení, které nazýval Prospektor. Mělo nám pomoci najít zlato. Prospektor měl podobu velké plošiny přes metr vysoké a jeden a půl metrů široké, která měla stát šikmo k zemi. Deska byla přerušovaná horizontálně vyhloubenými dřevěnými žlábky, oddělenými dírami. Prospektor mohl nabírat hlínu a kamení a prosévat je množstvím žlábků. Dokonce měl určit, který kus horniny je těžší, takže by v něm mohlo být zlato. Zařízení mělo dokázat oddělit hluchý odpad a zlaté valounky nakupit na hromádku. Kdykoliv bychom pak potřebovali jít na nákup, stačilo si jen z hromádky sebrat nuget. To vše by bylo možné, pokud by se tátovi podařilo zařízení zprovoznit.

Tátovi jsme s Brianem s prací na Prospektoru pomáhali. Zašli jsme za dům a já držela hřebíky, zatímco táta je zatloukal. Občas mi řekl, abych mu jeden hřebík podala a on jej zarazil jedním úderem kladívka. Vzduchem, který voněl čerstvým dřevem, létalo množství pilin, do toho zněly údery kladiva a hvízdání, protože táta si vždy při práci pískal.

V mých představách byl táta perfektní, i když měl, jak říkala mamka, občas pijácké chvilky. Nazývala to „tátovo“ pivní období. Uměli jsme je však všechny zvládat. To táta jezdil bláznivě rychle a hodně hlasitě zpíval, prameny vlasů mu padaly do obličeje. To budilo určitý strach, ale také dost zábavy. Když ale táta do sebe nalil láhev, kterou mamka nazývala „tvrdou“, zachvátil ji strach, protože po chvíli, co ji táta dopil, se proměnil v jiného člověka. V jeho očích se objevila zběsilost a začal rozbíjet nábytek. Hrozilo, že zmlátí i mamku a každého, kdo se objeví v okolí. Když se do-

statečně vyřval, vynadával a rozházel věci kolem, zkolaboval. Ale táta nepil tvrdý alkohol často, a tak život probíhal většinou docela příjemně.

Každý večer, když jsme s Lori a Brianem ulehli, nám táta vyprávěl příběhy. Byly většinou o něm. Ať už jsme leželi v posteli nebo pod dekou v poušti, byla vždy tma kromě světýlka jeho hořící cigarety. Když pořádně potáhl, mohli jsme zahlédnout i jeho obličej.

„Vyprávěj nám něco o sobě, tati," prosila jsem ho.

„Hmmm… Přece nechcete další povídání o mně," bránil se táta.

„Ale chceme, chceme!" trvala jsem na svém.

„Oukej," souhlasil. Chvíli byl zticha a lovil v paměti. „Je spousta divných věcí, které váš staroušek udělal, ale tahle byla tak praštěná, že by ji dokonce nevyvedl ani šílený Rex Walls." Pak nám vyprávěl příběh, jak sloužil u vojenského letectva a vysadil mu motor. Musel nouzově přistát na pastvině a zachránil tak sebe a posádku. Nebo o tom, když jednou zápasil se smečkou divokých psů, kteří ohrožovali chromého mustanga. Nebo o tom, jak spravil porouchanou výpusť na Hooverově přehradě a zachránil tím tisíce lidí, kteří by zahynuli, kdyby hráz praskla. Také o tom, když v době, kdy sloužil u letectva, si šel bez povolení vypít pár piv do baru. Tam chytil bláznivého chlapíka, který se právě chystal vyhodit leteckou základnu do vzduchu, čímž potvrdil, že se občas vyplatí porušit předpisy.

Táta byl dramatický vypravěč. Vždy začal mluvit pomalu, vkládal do vyprávění pauzy. „Tak pokračuj! Co se stalo dál?" žadonili jsme, i když už jsme tu historiku předtím slyšeli. Mamka obracela oči v sloup, když táta líčil své příhody, a on ji naopak probodával pohledem. Pokud někdo jeho vyprávění přerušil, byl nepříčetný, ale my jej prosili, aby pokračoval a slibovali, že ho už nikdo nevyruší.

Táta se ve svých vyprávěních vždy uměl lépe prát, dokázal být pohotovější a hrát chytřeji než kdokoliv jiný. Také vždy chránil děti, ženy a i muže, kteří byli slabší a hloupější než on. Táta nás zasvěcoval do svých triků – například jak zlomit vaz divokému psu

nebo udeřit muže do krku a zabít ho tak jednou ranou. Stále nás ujišťoval, že dokud bude s námi, nemusíme se bát, protože každý, kdo by vztáhl ruku na děti Rexe Wallse, tomu nakope tak, že si každý může na zadku takového drzouna přečíst, jaké má číslo bot.

Když právě táta nelíčil svá hrdinská dobrodružství, jež prožil, vyprávěl o tom, jaké velké věci ještě dosáhne. Například, že vybuduje Skleněný zámek. Všechny jeho dovednosti a matematické nadání se propojí na realizaci projektu – vystavit pro nás rozlehlý dům v poušti. Bude mít skleněné stropy a silné skleněné stěny, dokonce i skleněné schodiště. Na střeše bude mít Skleněný zámek solární panely, které budou absorbovat sluneční paprsky a přeměňovat je na elektrický proud. Ten bude vytápět, chladit i pohánět všechna zařízení. Bude v něm dokonce i filtrační zařízení na čištění vody. Táta pracoval na architektonickém projektu i rozložení jednotlivých podlaží pomocí složitých matematických vzorců. Neustále s sebou nosil projekt Skleněného zámku a občas je rozvinul a nechal nás, abychom upřesňovali představy o našich pokojích.

Jediné, co jsme potřebovali, bylo najít zlato, od čehož jsme byli jen kousek. Jednou dokončí Prospektor, my získáme bohatství a on začne s budováním svého Skleněného zámku.

Protože táta stále mluvil jen o sobě, bylo těžké vymámit z něho něco o jeho rodičích, nebo kde se narodil. Věděla jsem, že pochází z města jménem Welch v Západní Virginii, kde byla spousta uhelných dolů a kde táta pracoval jako úředník u dráhy. Celé dny seděl v malém staničním domku, psal zprávy na kousky papíru a předával je železničnímu personálu. Tátu takový život nebavil, tak se v sedmnácti s Welchem rozloučil a přihlásil se k letectvu, aby se mohl stát pilotem.

Jedna z jeho oblíbených historek, kterou líčil snad stokrát, byla o tom, jak se seznámil s mamkou a zamiloval se do ní. Táta sloužil u letectva a mamka v USO (*ve 2. světové válce neprofitní organizace na podporu armády – pozn. překladatele*). Potkali se právě ve chvíli, kdy se mamka chystala navštívit své rodiče na dobytčím ranči nedaleko Fish Creek Canyonu.

Táta s několika dalšími vojáky stáli právě na skalním útesu a učili se držet nervy na uzdě při skákání do hloubky kolem třiceti metrů, když jeli kolem mamka s kamarádem. Mamka na sobě měla bílé plavky, které odhalovaly její postavu a arizonským sluncem tmavě opálenou pokožku. Měla krátce zastřižené hnědé vlasy, které v létě přecházely do světlého tónu. Nikdy se nelíčila kromě tmavorudě namalovaných rtů. Vypadala jako filmová hvězda, tvrdil táta, a k tomu dodal, že poznal hodně krásných žen, ale žádná ho tak nedostala do kolen. Mamka byla jiná. Okamžitě věděl, že má opravdové kouzlo. Zamiloval se v okamžiku, kdy na ni poprvé pohlédl.

Mamka vyšla nahoru k letcům a vysvětlila jim, že skákat ze skály není žádný um – to dělala už v dětství. Nevěřili jí, tak si stoupla na kraj útesu a předvedla perfektní šipku do vody.

Táta skočil hned za ní. Přece, proboha, nemohl dopustit, aby mu zmizela.

„Jakým stylem jsi skočil, táto?" ptali jsme se.

„Jako parašutista, jen bez padáku," odpovídal pokaždé.

Táta plaval za mamkou a hned ve vodě jí řekl, že si ji vezme. To už před ním udělalo dalších třiadvacet chlapů, zasmála se mamka. Pak se k němu obrátila a zeptala se: „Co uděláš, jestli tvůj návrh přijmu?" zeptala se.

„To nebyl návrh," odpověděl. „Řekl jsem, že si tě vezmu."

Za šest měsíců se vzali. Vždy jsem si říkala, že to je nejromantičtější příběh, jaký jsem kdy slyšela. Ale mamka s tím nesouhlasila. Říkala, že na tom nebylo nic romantického.

„Musela jsem souhlasit," vysvětlovala. „Tvůj táta mě k souhlasu vůbec nepustil." Kromě toho chtěla odejít od mámy, která nepřipustila, aby se sama rozhodovala o jakékoliv maličkosti. „To jsem netušila, že tvůj táta bude ještě horší."

Táta po svatbě opustil letectvo, protože chtěl pro rodinu zabezpečit bohatství, a to se v armádě nedalo. Mamka čekala dítě. Když se Lori narodila, první tři roky měla hlavu holou jako vejce a také nemluvila. Najednou ji však vyrazily kudrnaté vlasy třpytivé jako nově vyražený cent a bez ustání brebentila. Tak nesrozumitelně,

že si o ní každý myslel, že je pomatená, kromě mamky. Ta jí rozuměla a tvrdila, že má skvělou slovní zásobu.

Za rok po narození Lori přivedli mamka s tátou na svět druhou dceru – Mary Charlene. Ta měla vlasy tmavé jako uhel a čokoládově hnědé oči, stejně jako táta. Ale Mary Charlene, když jí bylo devět měsíců, jedné noci náhle umřela. Kojenecká smrt, tvrdila vždy mamka. Za dva roky jsem se narodila já. „Nahradila jsi Mary Charlene," konstatovala. Vysvětlovala, že si objednala další zrzavé děvče, aby se Lori necítila jako nějaký exot. „Byla jsi taková vyzáblá holka," vyprávěla mi později. „Největší a nejvychrtlejší dítě, jaké kdy sestry v porodnici viděly."

Brian přišel na svět rok po mně. Mamka o něm říkala, že byl po porodu takové modré mimino, nemohl dýchat a trpěl záchvaty křečí. Kdykoliv o tom mluvila, pevně sevřela ruce, zaťala zuby a vykulila oči, aby znázornila, jak vypadal. Ach jo, zdál se být vyřízený. Ale Brian žil. První rok svého života ještě míval křeče, ale ty najednou jednoho dne zmizely. Vyrostl z něj silný kluk, který nekňoural ani nebrečel, i když jsem ho nechtěně shodila z gauče a on si rozbil nos.

Mamka vždy tvrdila, že se lidi o své děti moc bojí. Bolest je pro tebe v mládí dobrá, říkala mi. Upevní ti tělo i mysl. Proto nás ignorovala, když jsme plakali. Vzrušovat se pláčem jen děti odnaučí odvahy, dodávala. I nepříjemné věci mohou posloužit pozitivnímu vývoji.

Zdálo se, že mamka ze smrti Mary Charlene nebyla nikdy smutná. „Bůh ví, co dělá," říkala. „Dal mi perfektní děti, ale také jedno, které tak perfektní nebylo, a proto mi sdělil: ‚Raději si jedno vezmu zpátky.'" Táta o Mary Charlene nikdy nemluvil. Byl to on, který ji našel mrtvou v postýlce, a mamka nemohla pochopit, proč jím to tak otřáslo. „Když ji našel, stál v šoku, nebo co to bylo, choval její ztuhlé tělíčko a pak zařval jako nějaké zvíře," vyprávěla nám. „Nikdy jsem tak strašný skřek neslyšela."

Také tvrdila, že táta už nikdy nebyl jako předtím, když Mary Charlene umřela. Začala ho přepadat chmurná nálada, zůstával

venku dlouho do noci a přicházel domů opilý. Krátce po narození Briana jsme neměli žádné peníze, tak zastavil mámin snubní prsten s velkým diamantem. Zaplatila ho její máma, a proto to mamku rozzuřilo. Pak vždycky při hádkách mamka vytáhla tu záležitost s prstenem a táta jí odsekl, ať nechá toho zatraceného fňukání. Slíbil jí koupit prsten daleko krásnější než ten zastavený. To byl také důvod, proč začal hledat zlato. Chtěl mamce koupit nový snubní prsten. I kvůli tomu jsme chtěli vybudovat Skleněný zámek.

„Ráda se pořád stěhuješ?“ zeptala se mě jednou Lori.

„Jasně, že jo,“ zareagovala jsem. „Ty snad ne?“

Bylo pozdní odpoledne a my zaparkovali před barem v nevadské poušti. Jmenoval se Bar Nebar. Mně byly čtyři a Lori sedm. Byli jsme na cestě do Las Vegas. Táta rozhodl, že bude snadnější, když potřebný kapitál na financování Prospektora získá sázením v kasinu. Jeli jsme hodiny, než jsme uviděli Bar Nebar, usazeni v Zelené drezíně – Modrá husa už to měla za sebou, tak jsme si pořídili nové auto. Byl to spíš vagon, který táta pokřtil na Zelenou drezínu. Před barem oznámil, že si dá uvnitř hlt. Mamka si přibarvila rty víc načerveno a doprovodila ho, ačkoliv nepila nic silnějšího než čaj. Strávili uvnitř hodiny. Slunce se vyhouplo vysoko na oblohu, nikde ani stopy po vánku. Nic se nehýbalo kromě supů hodujících podél cesty na neidentifikovatelné mršině. Brian si četl ošuntělý komiks.

„Na kolika místech jsme dosud bydleli?“ zeptala jsem se Lori.

„To záleží na tom, co myslíš tím *bydleli*,“ zauvažovala. „Jestli jednou přenocuješ ve městě, už jsme tam bydleli? A kdyby to byly dvě noci? Nebo celý týden?“

Zamyslela jsem se: „Když si vypakuješ všechny věci.“

Napočítaly jsme jedenáct míst, kde jsme bydleli, ale pak už jsme ztratily nit. Nemohly jsme si vzpomenout na jména ně-

kterých měst nebo na domy, ve kterých jsme bydleli, nebo to alespoň tak vypadalo. Nejvíc jsme si pamatovaly vnitřek našich karavanů.

„Co by se asi stalo, kdybychom nebyli neustále na cestách," hlasitě jsem zauvažovala.

„Chytili by nás," odpověděla suše Lori.

Když mamka s tátou vyšli z Baru Nebaru, přinesli každému z nás kus sušeného hovězího masa a lízátko. Nejdřív jsem se pustila do masa, sladkost jsem nevybalila, snadno se rozpouštěla, proto jsem si ji nechala na večer, až poušť opět zchladne.

Pak jsme projeli městečkem za barem. Táta řídil jednou rukou a kouřil, v druhé držel hnědou pivní láhev. Lori seděla na předním sedadle mezi ním a mámou, zatímco Brian, který seděl se mnou vzadu, se snažil vyměnit polovinu jeho Tří mušketýrů za moji půlku lízátka. V okamžiku, když jsme prudce zatočili na silnici, dveře se otevřely a já vypadla ven.

Několikrát jsem se po krajnici překulila, než jsem zůstala ležet. Byla jsem příliš šokovaná, než abych začala brečet, s vyraženým dechem a pusou i očima plnýma prachu a štěrku. Zdvihla jsem hlavu a uviděla, jak je Zelená drezína stále menší a menší, až mi zmizela za zatáčkou.

Z hlavy a nosu se mi řinula krev. Rozdrásaná kolena a lokty jsem měla pokryté pískem.

Stále jsem třímala lízátko, ale zlomila jsem ho, obal se roztrhnul a zevnitř vytékala kokosová náplň, také zašpiněná hlínou.

Když jsem znovu popadla dech, doplazila jsem se na kraj silnice, sedla si a čekala, až se máma s tátou vrátí. Celé tělo jsem měla rozbolavělé. Bílé slunce bylo malé a pronikavě pálilo. Zdvihl se vítr, který začal rozfoukávat prach podél silnice. Čekala jsem dlouho, než mi došlo, že máma s tátou se pro mě také nemusí vrátit. Možná si nevšimli, že jsem vypadla. Možná se rozhodli, že jim nestojí za to se vracet a stejně jako kocour Quijote bych je jen obtěžovala, a tak se beze mne můžou obejít.

Městečko za mnou bylo tiché a na silnici se neobjevovalo žádné auto. Začala jsem brečet, to mě však jen ještě více rozlítostnilo. Zvedla jsem se a zamířila zpátky k domům, ale uvědomila jsem si, že když se mě máma s tátou rozhodnou hledat, ve městě by mě těžko našli. Tak jsem se vrátila a opět usedla na kraji silnice.

Seškrabovala jsem si zaschlé strupy z nohou, když jsem zahlédla, jak Zelená drezína vyjíždí zpět ze zatáčky. Mířila ke mně, stále se zvětšovala, až konečně zastavila přímo přede mnou. Táta vystoupil z vozu, poklekl a pokoušel se mě obejmout.

Odstrčila jsem ho. „Myslela jsem, že mě tu necháte," vydechla jsem.

„Ale to bych nikdy neudělal," odpověděl. „Tvůj bratr se nám snažil říct, že jsi vypadla, ale mumlal tak, že jsme mu nerozuměli ani slovo."

Táta mi začal odstraňovat kamínky z tváře. Některé byly zaryté hluboko do kůže, tak přinesl nářadí a vyndal kleště. Když vytahal všechny kamínky z tváří a čela, vytáhl kapesník a snažil se zastavit krvácení z nosu. Ten byl zkroucený jako vodovodní kohoutek. „Do čerta, miláčku," pronesl. „Hezky sis ten svůj frňák rozmlátila."

Začali jsme se hlasitě smát. *Frňák* byl ten nejsměšnější výraz, jaký jsem pro nos slyšela. Když mě táta očistil a já se vrátila zpátky do auta, pověděla jsem Brianovi, Lori i mamce, co o mém nosu řekl táta, a všichni se začali smát. Frňák! Prostě srandovní.

Žili jsme v Las Vegas asi měsíc, v motelovém pokoji s tmavě rudými stěnami a dvěma širokými postelemi. My tři děti jsme spaly v jedné, mamka s tátou ve druhé. Během dne jsme chodili do kasina, kde táta tvrdil, že zná zaručený systém, jak rozbít bank. Brian a já jsme si zatím hráli na schovávanou mezi klikajícími hracími automaty a přitom sledovali, kde se pohybuje dohlížející

personál. Zatím táta vyhrával prachy u stolu s blackjackem. Civěla jsem na dlouhonohou tanečnici, jak si vyšlapuje po podlaze, s dlouhými péry splývajícími z vlasů na záda, se šaty posetými blýskavými flitry a třpytkami kolem očí. Když jsem zkoušela napodobit její chůzi, Brian mi řekl, že vypadám jako pštros.

Ke konci dne přišel táta s kapsami naditými penězi. Koupil si kovbojský klobouk a vestu s třásněmi. Pak jsme jedli smažené kuřecí v restauraci s ledovou klimatizací a miniaturním jukeboxem na každém stole. Jednou navečer, když měl táta obzvlášť dobrou trefu, prohlásil, že je už na čase, abychom začali žít na úrovni, jakou jsme si zasloužili. Vzal nás do restaurace s létajícími dveřmi, jaké jsou v salonech. Stěny uvnitř však byly vyzdobené opravdovými nástroji pro rýžování zlata. Chlap v kšandách hrál na piano a žena v rukavičkách a stuhou na loktech ihned přispěchala, aby tátovi připálila. Táta nám slíbil speciální dezert – hořící zmrzlinový dort. Číšník přivezl k našemu stolu stolek s dortem a žena s rukavicemi jej na vrcholu zapálila. Všichni přestali jíst a dívali se našim směrem. Plamínky pomalu stoupaly, kroutily se a vypadaly ve vzduchu jako svítící stužka. Všichni začali tleskat a táta vyskočil a zdvihl číšníkovu ruku nad hlavu, jako by právě vyhrál první cenu.

Za několik dní mamka s tátou vstali od stolu s blackjackem a vyhledali nás. Táta vysvětlil, že jeden z krupiérů ho obvinil, že má nějaký systém a vyhodil ho od stolu. Prohlásil, že je čas, abychom se zase pustili dál.

* * *

Z Las Vegas jsme se rychle vzdalovali, protože podle táty nám v patách byla mafie, která vlastnila kasina. Zamířili jsme na západ, do pouště a pak k horám. Mamka prohlásila, že bychom konečně mohli zkusit žít na pacifickém pobřeží, a tak jsme mířili na San Francisko.

Mamka odmítla přenocovat v jednom z turistických hotelů poblíž Fisherman's Wharf s tím, že mu chybí autenticita a je od-

říznutý od života města. Našli jsme proto jiný, podle ní více odpovídající charakteru města ve čtvrti Tenderloin. Bydlela tam spousta námořníků a výrazně nalíčených žen. Táta ho označil za blechárnu, ale máma trvala na tom, že to je ubytovna. Když jsem se ptala, co to znamená, tak mi vysvětlila, že je určen jen pro speciální hosty.

Zatímco mamka s tátou vyrazili do města, aby se porozhlédli, kde sehnat peníze pro Prospektora, my jsme si zatím hráli v hotelu. Jednou jsem našla půl krabičky nevypálených sirek. Byla jsem nadšená, protože jsem dávala přednost zápalkám v krabičkách před těmi v tenkých obalech. Šla jsem nahoru a zamkla se v koupelně. Odvinula jsem kus toaletního papíru, zapálila jej, a když začal hořet, vhodila jsem ho do záchodové mísy. Dostala jsem ale lepší nápad. Vzala jsem celou roli papíru, vhodila do záchodu a zapálila. Když začaly plameny tiše vyskakovat vzhůru z mísy, spláchla jsem je.

Po několika dnech jsem se v noci najednou probudila. Vzduch byl horký a dusivý. Ucítila jsem kouř a pak uviděla plameny šlehající z otevřeného okna. Nejdřív jsem nemohla rozeznat, zda plameny jdou zevnitř ven nebo naopak. Ale už jsem viděla, jak hoří jedna ze záclon nedaleko od mé postele.

Mamka s tátou v pokoji nebyli a Lori s Brianem stále spali. Snažila jsem se je probudit, ale nemohla jsem dostat z hrdla jediné slovo. Oheň stále sílil, byl větší a nebezpečnější.

Najednou se otevřely dveře. Někdo na nás volal jmény. Byl to táta. Lori a Brian vyskočili a utíkali k němu, kvůli kouři začali kašlat. Já jsem se nemohla pohnout. Pozorovala jsem oheň a čekala, že každým okamžikem přeskočí i na prostěradlo. Táta mě do něj zabalil a zvedl mě, běžel po schodech, v jedné ruce nesl mě a ve druhé Lori s Brianem.

Odvedl nás naproti do baru a běžel pomoct uhasit oheň. Číšnice s rudě nalakovanými nehty a modře nabarvenými vlasy se zeptala, jestli chceme coca-colu nebo pivo, protože jsme tam museli zůstat většinu noci. Brian a Lori si řekli o colu, já jsem se zeptala, jestli

má Shirley Temple *(limonáda namíchaná ze zázvorového piva, pomerančového džusu a grenadiny – pozn. překladatele)*, kterou mi v baru vždy objednával táta. Z nějakého důvodu se číšnice zasmála.

Chlapi v baru se mezitím bavili ženami, které nahé vybíhaly z hořícího hotelu. Měla jsem na sobě jen spodní prádlo, tak jsem si tělo pevně zabalila do prostěradla. Když jsem vypila Shirley Temple, chtěla jsem pozorovat oheň zblízka z ulice, ale servírka mi nedovolila odejít z baru. Tak jsem si stoupla na židli a dívala se oknem. Přijely hasicí vozy. Měly silná světla a muži v černých gumových kabátech drželi v rukách tlusté plátěné hadice, ze kterých stříkaly mohutné proudy vody.

Usoudila jsem, že už mě oheň nedostihne. Pomyslela jsem si, zda si jsou všechny ohně podobné, když táta tvrdil, že všichni lidé jsou si podobní. Nějak jsem si propojila oheň, který mě popálil při vaření klobás, s tím na záchodě a porovnala je s dnešním v hotelu. Neuměla jsem si na tuto otázku odpovědět, ale pochopila jsem, že žiji ve světě, kde oheň může propuknout každým dnem. To bylo poznání, jež vás udržuje ve střehu.

Když hotel shořel, žili jsme několik dní na pláži. Vyndali jsme ze Zelené drezíny zadní sedadla, každý tak měl dost místa na spaní, i když občas mě nějaká noha kopla do obličeje. Jednou v noci zabušil na okno policista a přikázal nám, abychom odtud odjeli: spát na pláži bylo nelegální. Ale byl docela příjemný, říkal nám *lidičky* a na mapě nám ukázal místo, kde můžeme přespat beze strachu, že nás zatknou.

Když odešel, táta ho nazval proklatým gestapem a vysvětlil, že chlapovi dělá radost, když může prohánět lidi, jako jsme my. Společně s mamkou se rozhodli, že pojedeme zpátky do pouště a budeme hledat zlato bez základního kapitálu. „Města by nás zabila," konstatoval.

Sotva jsme minuli okraj San Franciska, zamířili jsme do Mojavské pouště. Blízko Eagle Mountains mamka požádala tátu, aby zastavil. Její pozornost upoutal strom rostoucí na okraji silnice.

Vlastně to ani nebyl strom. Byl to starý Joshua tree (*druh juky, pozn. překladatele*). Rostl právě v místě, kde končila poušť a začínaly hory, ve vzduchovém tunelu. Sotva se vyklubal ze země, bičoval ho vítr, a tak místo do výšky rostl směrem, odkud pronikavý vítr foukal. Neustále ho ohýbal, takže se zdálo, že se co chvíli vyvrátí, ale kořeny ho držely pevně v zemi.

Mně se zdál Joshua tree je ošklivý. Vypadal neuspořádaně, měl bizarní tvary, neustále zkroucený v mučivé poloze a připomínal nějakého staříka s podivnými rysy, protože ho znetvořil mráz. Mamka si naopak myslela, že je to jeden z nejkrásnějších stromů, jaký kdy viděla. Trvala na tom, že si ho namaluje. Zatímco si nachystala malířský stojan, táta popojížděl dál a zkoumal, co je před námi. Objevil pár domků postavených z pálených cihel, kolem v písku zapadlé náklaďáky a chatrč zastřešenou rezavým plechem. Osada se nazývala Midland. Na jednom z domků byla tabule s nápisem „K pronájmu“. „K čertu, tohle místo je stejně dobré jako každé jiné,“ řekl rozhodně.

Domek, který jsme si pronajali, postavila důlní společnost. Byl bílý se dvěma místnostmi a šikmou střechou. Kolem nebyly žádné stromy a vítr zanášel dovnitř písek z pouště. V noci jste slyšeli vytí kojotů.

Když jsme v Midlandu poprvé spali, kojoti mě nenechali spát a slyšela jsem i další zvuky – šelest ještěrek pobíhajících v řídkém porostu, můry narážející do skla a zrnka chemického postřiku poletující ve větru. Jednou v noci, když jsem ve tmě oknem pozorovala stříbrný měsíc, uslyšela jsem na podlaze klouzavý zvuk.

„Myslím, že máme něco pod postelí,“ obrátila jsem se k Lori.

„Jen výplod tvé fantazie,“ odsekla Lori. Vždy, když byla naštvaná, mluvila jako dospělá.

Zkoušela jsem být statečná, ale stále jsem něco slyšela. V měsíčním světle jsem zahlédla i pohyb.

„Něco tady je," vydechla jsem.

„Jen spi," uklidňovala mě Lori.

S polštářem na hlavě, který sloužil jako obrana, jsem běžela vedle do obývací místnosti, kde si četl táta. „Co se děje, horská kozičko?" zeptal se. Říkal mi tak proto, že jsem nikdy nespadla, když jsem lezla po skalách – se stejnou jistotou jako horské kozy, tvrdil pokaždé.

„Asi nic," řekla jsem. „Jen se mi zdálo, že něco vidím v naší ložnici." Táta pozvedl obočí. „Pravděpodobně pouze výplod mé vystrašené fantazie."

„Prohlédla sis to?" zeptal se.

„Ani ne."

„To musíš. Nebyl to vysoký, starý zarostlý parchant s vyceněnými zuby a ostrými drápy?"

„Jo, asi byl."

„A neměl špičaté uši a ďábelské oči, ze kterých sršel oheň, a byl celý naježený?"

„Ano, ano! Tys ho také viděl?"

„Myslím, že jo. Byl to starý, zlý, zparchantělý ďábel."

Táta mi vysvětlil, že toho ďábla honí už léta. Udělal by dobře, kdyby si nezahrával s Rexem Wallsem. Ale jestli ten hadí syn vystartuje, aby terorizoval dcerky Rexe Wallse, tak se na to musí jít jinak. „Podej mi můj lovecký nůž," přikázal.

Podala jsem mu nůž s vyřezávanou kostěnou střenkou a ostřím z namodralé německé oceli a on mi dal do ruky vodovodní trubku. Šli jsme hledat ďábla. Dívali jsme se pod postel, kde jsem ho zahlédla, ale zmizel. Hledali jsme ho po celém domě – pod stolem, v temných koutech záchodu, v bedně na nářadí, dokonce venku v odpadkovém koši.

„Ukaž se, ty zasraný starý ďáble!" křičel táta do noční tmy. „Vylez a ukaž tu s tvou ohyzdnou tvář, ty nestvůro se žlutým břichem!"

„Tak pojď, starý krutý ďáble!" přidala jsem se a mávala ve vzduchu trubkou. „My se tě nebojíme!"

V dálce byli slyšet kojoti. „To je nějak zhovnatělej ďábel," konstatoval konečně táta. Usednul na schod, zapálil si a vyprávěl mi

o tom, jak ďábel terorizoval celé město a on ho vyzval na souboj jeden na jednoho, kousal ho do uší, vrážel prsty do očí. Starý ďábel byl překvapený, protože to bylo poprvé, kdy se ho někdo nebál. „Ten starej všivák nevěděl, co si má myslet," se smíchem zakončil táta své vyprávění. Ale pamatovala jsem si ještě jednu věc, kterou táta o ďáblech řekl. „Rádi straší lidi, ale když na ně vyletíš, tak stáhnou ocas a zmizí. Musíš, moje horská kozičko, ďáblovi ukázat, že se ho nebojíš!"

Moc toho kolem Midlandu nerostlo kromě juky, kaktusů a zakrnělého nízkého porostu, o němž táta tvrdil, že je nejstarší na planetě. Prapředci této trávy byli staří tisíce let. Když zapršelo, tak to tak ohavně to páchlo, že to zvířata nechtěla ani jíst. Ale ročně tady napršelo jenom něco kolem 14 mm srážek – stejně jako na severu Sahary. Vodu pro místní obyvatele sem přiváželi denně vlakem ve speciálních cisternách. Jediná zvířata, která tu mohla přežít, byli plazi, ještěrky, škorpioni a lidi jako my.

Když uběhl měsíc od chvíle, kdy jsme se usadili v Midlandu, Juju zemřel po kousnutí chřestýše. Pohřbili jsme ho blízko juky. Byl to prakticky jediný moment, kdy jsem viděla Briana plakat. Měli jsme však dost koček, které nám dělaly společnost. Ve skutečnosti až moc. Zachránili jsme jich hodně od té chvíle, kdy jsme vyhodili Quijota z okna. Většina z nich měla koťata, až to dospělo do stadia, kdy jsme se jich museli zbavovat. Neměli jsme dost sousedů, kterým jsme je mohli nabídnout. Tak vzal táta pytel a rozhodl se zajet k rybníku, který založila důlní společnost, aby měla vodu na chlazení strojního zařízení. Viděla jsem, jak hodil na zadní sedadlo pytel, jenž se stále hýbal.

„To není správné," obrátila jsem se na mamku. „Zachránili jsme je. A teď je budeme zabíjet."

„Přidali jsme jim nějaký čas navíc tady na Zemi," řekla suše mamka. „Měly by nám za to být vděčné."

* * *

Táta konečně dostal místo ve vápencovém lomu vyhloubeném v bílých skalách, kde se kameny drtily na prášek používaný k výrobě sádry. Když přicházel domů, byl pokrytý bílým sádrovým práškem a občas jsme si hráli na to, že je duch a honí nás. Také dovezl pytel plný sádry a mamka prášek rozpouštěla ve vodě, hmotu nalila do gumové formy, která jí přišla na objednávku poštou, a vyráběla Venuše Mélské. Rmoutila se nad tím, že lom zničil tolik bílých skal, tvrdila, že jde o čistý mramor, který by si zasloužil lepší osud, a tak vlastně těmi svými soškami činila kámen nesmrtelným.

Mamka byla těhotná. Všichni doufali, že to bude kluk, aby měl Brian možnost hrát si ještě s někým jiným než se mnou. Když se blížil čas porodu, táta naplánoval, že se přesuneme do Blythe ležícího pětatřicet kilometrů na jih. Šlo o dost velké město se dvěma kiny a dvěma státními věznicemi.

Mezitím se mamka naprosto ponořila do svého umění. Trávila celé dny malováním olejů i akvarelů, perokresbovými náčrty, vytvářením soch z hlíny a drátů, hedvábných výšivek a dřevěných objektů. Neměla nějaký osobitý styl: některé malby sama nazývala naivistickými, jiné impresionistickými, ale malovala i abstraktní a realistické. „Nehoním se za holubem na střeše," bylo její oblíbené rčení. Mamka byla také spisovatelka, stále psala romány, povídky, divadelní hry, poezii, bajky a také dětské knihy, jež sama ilustrovala. Její tvorba byla velmi kreativní. Stejně jako její pravopis. Potřebovala vždy korektora, a tak Lori už v sedmi musela číst všechny její rukopisy a opravovat chyby.

Když jsme žili v Midlandu, mamka namalovala tucty variací a studií Joshua tree. Museli jsme ji doprovázet a ona nám dávala lekce umělecké tvorby. Jednou jsem si všimla malinkého Joshua tree v těsném sousedství starého. Chtěla jsem ho vyrýpnout a přesadit do blízkosti našeho domu. Mamce jsem vysvětlila, že ho chci chránit před větrem a denně ho zalévat, aby rostl pěkně rovně do výšky.

Mamka se zamračila: „Zničíš to, co je na něm jedinečné," prohlásila. „Právě to jeho pokřivení jej dělá krásným."

Na Santa Clause jsem nikdy nevěřila.

Stejně jako mí sourozenci. Mamka s tátou ho také odmítali. Nemohli nám dávat drahé dárky a nechtěli, abychom si snad mysleli, že nejsme tak hodní jako ty děti, které najdou ráno na Boží hod pod stromečkem spoustu nádherných hraček, jež pochopitelně přinesl Santa Claus. Tak nás poučovali, jak rodiče klamou své děti, když předstírají, že hračky vyrobili skřítkové v červených čepičkách v dílnách někde na severním pólu, zatímco označení na nich říká: MADE IN JAPAN.

„Nepohrdejte ale těmi dětmi," nabádala nás mamka. „Není jejich chyba, že jim vymývají mozky, aby věřily takovým přihlouplým báchorkám."

My jsme vždy slavili Vánoce týden po 25. prosinci, kdy jste mohli snadno najít krabice a ozdobné balicí papíry, které lidé zahodili. A také vánoční stromek, který pohodili někde u silnice, a ještě se na něm dalo najít pár ozdob. Mamka s tátou nás obdarovali pytlíkem kuliček, panenkou a prakem, které se daly koupit v povánočním výprodeji.

Táta přišel o práci ve vápencovém lomu, když se pohádal s předákem, a tak jsme o Vánocích neměli žádné peníze. Na Štědrý večer nás vzal táta jednoho po druhém ven do pouště. Měla jsem kolem těla obtočené prostěradlo, a když na mne přišla řada, nabídla jsem mu, že se s ním o něj podělím. Ale odmítl. Mráz mu nikdy nevadil. Bylo mi pět. Sedla jsem si vedle táty a společně jsme se dívali na oblohu. Táta rád mluvil o hvězdách. Vysvětloval, jak putují po obloze, protože se Země otáčí. Také mi ukazoval jednotlivá souhvězdí a učil mě, jak se orientovat podle Severky. Svítící hvězdy, rád poučoval, jsou pro lidi, kteří žijí v divočině jako my, na nás mají léčivé účinky. Bohatí lidé z města, říkával, žijí sice v nazdobených bytech, ale vzduch kolem je tak znečištěný, že dokonce nemohou ani vidět hvězdy. Museli bychom být blázni, kdybychom s nimi chtěli měnit.

„Vyber si svou oblíbenou hvězdu," vybídl mě táta. „Ta ti zůstane," dodal. A pak řekl, že to je můj vánoční dárek.

„Přece mi nemůžeš dát hvězdu," protestovala jsem. „Nikdo hvězdy nevlastní."

„Máš pravdu," odpověděl. „Hvězdy nikdo nemá. Ty ale můžeš být první, komu se to podaří. Jako tomu chlapíkovi Kolumbovi, když pro královnu Isabellu objevil Ameriku. Když se to podaří tobě, je to na chlup stejné."

Přemýšlela jsem o tom a dospěla k závěru, že má táta pravdu. Vždy docházel k takovým závěrům.

Mohla jsem mít jakoukoliv hvězdu kromě Betelgeuse a Rigelu ze souhvězdí Orion, protože ty si již vybrali Lori a Brian.

Dívala jsem se vzhůru na hvězdy a zkoušela odhadnout, která je nejlepší. Mohli jste jich vidět stovky, možná tisíce, nebo dokonce milión, zářící na jasné obloze nad pouští. Čím déle jste se dívali, tím více jste si zvykali na tmu a viděli jste jich stále víc, další a další seskupení byla viditelnější. Byla tam jedna zvláštní, na západě nízko nad pohořím, která svítila jasněji než ostatní.

„Támhletu chci," ukázala jsem.

Táta se usmál: „To je Venuše." Je to jediná planeta, pokračoval, ale mnohem menší než hvězdy. Vypadá větší a jasnější protože je mnohem blíže, než jsou ony. Ubohá stará Venuše nemá ani vlastní jas, vysvětloval táta. Svítí pouze díky odraženému světlu. Dále mě poučil, že planety září pouze proto, že odražené světlo je konstantní, kdežto svit hvězd se chvěje, protože pulsují.

„Stejně ji chci," trvala jsem na svém. Obdivovala jsem Venuši dokonce ještě před Vánoci. Mohli jste ji zahlédnout již brzy navečer, zavěšenou nad západním horizontem, a jestliže jste brzy vstali, mohli jste ji zahlédnout i ráno, když už ostatní hvězdy zmizely.

„Sakra, jsou Vánoce. Můžeš mít i planetu, jestli chceš," velkoryse pronesl táta.

Tak jsem dostala Venuši.

Při vánoční večeři jsme diskutovali o vesmíru. Táta vysvětloval, co jsou to světelné roky, černé díry a quasary, a objasňoval, jaké specifické vlastnosti mají Betelgeuse, Rigel a Venuše. Betelegeuse byla rudá hvězda tvořící rameno Orionu. Byla jednou z nej-

větších, jaké jste mohli na obloze zahlédnout, stokrát větší než Slunce. Září již milióny let, ale brzy se z ní stane supernova a shoří. Dodal však, že to „brzy“ znamená u hvězd stovky nebo tisíce let.

Rigel byla modrá hvězda, menší než Betelgeuse, ale jasnější. Byla také součástí Orionu, byla jeho levou nohou, což k ní náramně pasovalo, protože Brian byl výborný běžec.

Venuše nemá žádný Měsíc nebo satelity, dokonce ani magnetické pole, ale má atmosféru podobnou té na Zemi, jen mnohem teplejší, asi pět set stupňů, nebo dokonce víc. „Takže,“ dodal táta, „když Slunce začne vyhasínat a Země ochlazovat, každý by chtěl odletět na Venuši ohřát se. Ale nejdříve od tebe musí získat povolení.“

Smáli jsme se všem těm dětem, které věřily v Santa Clause a nedostaly k Vánocům nic než levné umělohmotné hračky. „Po letech si na všechny ty krámy, co jste rozbili, ani nevzpomenete, ale stále budete mít svou hvězdu,“ zakončil táta proslov.

Jednou za soumraku, když slunce sklouzlo za Palen Mountains, vyletěli netopýři a kroužili nad chatrčemi v Midlandu. Stará paní, která bydlela vedle nás, před netopýry varovala. Nazývala je létajícími krysami a líčila, jak jí jednou vlétli do vlasů a chtěli skalpovat. Já jsem ale měla malé netopýrky ráda, způsob, jak slétávali k zemi jako šipka, se svinutými křídly. Táta vysvětloval, jak využívají sonární navádění podobně jako ponorky. S Brianem jsme vyhazovali do vzduchu kamínky a doufali, že některý z netopýrů je ve vzduchu zachytí a začne jíst. Pak by ho váha kamene stáhla dolů a my bychom ho mohli chovat jako domácího mazlíčka. Upevnili bychom mu na drápek provaz tak, aby mohl létat kolem nás. Představovala jsem si, jak bych ho vytrénovala, aby podle pohybu mého prstu létal nahoru a dolů. Ale tihle netopýři byli moc mazaní na to, aby na náš trik skočili.

Netopýři byli najednou pryč a s nimi také jejich pištění. Opustili jsme Midland a zamířili do Blythe. Mamka nám před polednem sdělila, že dítě se cítí již dost veliké na to, aby opustilo bříško a potěšilo rodinu. Když jsme byli na cestě, mamka obtížně počítala, kolik měsíců byla těhotná. Spočítala, že deset měsíců. Táta, který předtím spravil někomu převodovku a vydělané peníze utratil za láhev tequily, utrousil, že se musela splést.

„Vždycky nosím děti déle než ostatní ženské," trvala na svém mamka. „Lori jsem měla v břiše čtrnáct měsíců."

„Blbost," zasmál se táta. „Pokud by ovšem Lori nebyla slůně."

„Nedělej si z mých dětí legraci," zvedla mamka hlas. „Některé děti jsou nedonošené, ty mé přenošené. Proto jsou tak šikovné. Jejich mozek měl více času se vyvinout."

Táta zamumlal něco o hříčkách přírody, načež mu mamka řekla, že je jeden z těch přemoudřelců, kteří odmítají uvěřit, že ona je odlišná. Táta utrousil něco o Ježíši Kristu a jeho zatraceném rozkroku, ale vyjádřil to jinými slovy. Mamka byla bez sebe z tátova rouhání, natáhla nohu ze zadního sedadla směrem k řízení a šlápla na brzdu. Byla půlnoc, ale mamka vyskočila z vozu a zmizela ve tmě.

„Ty bláznivá běhno!" rozčílil se táta. „Okamžitě usaď tu svou prdel znovu v autě!"

„Víš, co mi můžeš, ty tvrďáku!" křičela mamka a běžela dál.

Táta strhl volant a jel do písku za ní. S Lorim a Brianem jsme se objali pevně kolem ramen jako vždy, když se táta dal do nějaké divoké stíhačky. Věděli jsme, že auto bude náramně kodrcat.

Táta vyklonil při řízení hlavu z okna, řval na mamku nadávky jako „pitomá děvka" nebo „smrdutá kráva" a přikazoval jí, aby se vrátila do auta. Mamka odmítala. Utíkala před námi, kličkovala v pouštním porostu sem a tam. Nikdy nepoužívala sprostá slova, ale jen výrazy jako „slepý tupec" nebo „bezcenný pijan" a podobné. Táta zastavil, pak silně přidal plyn a zmáčkl spojku. Řítili jsme se přímo na mamku, která s křikem uhnula. Táta otočil a opakoval stejný manévr.